

[Indenrigsministeren.]

noget for os at lære. Jeg ved godt, at vi herhjemme har været tilbøjelige til paa Kreditforeningsområdet at betragte os selv med en overordentlig Selvgodhed, og det er vistnok det, der har ført med sig, at man bogstavelig talt ikke har kunnet diskutere Kreditforeningsforhold i de to sidste Menneskealdre. Man har haft den Opfattelse, at den specielle Kreditforeningsform herhjemme staar over alt andet og i Virkeligheden over al Kritik, og det har medført, at det har været overordentlig vanskeligt at drøfte disse Forhold og særlig, at enhver Tanke om at gennemføre en Lovgivning blot indeholdende den her foreliggende Reform vilde have været fuldkommen umulig for blot 5 Aar siden. Jeg tror heller ikke, at Kreditforeningsformens Indførelse i Danmark var, hvad det ærede Medlem kaldte Nøglen til de andre Andelsforetagender; jeg tror, at Roden til dem fandtes i forskellige økonomiske Forhold, som opstod i 80erne herhjemme.

I Anledning af den ærede socialdemokratiske Ordførers (Johannes Pedersen) Bemærkninger om Jydsk Landhypotekforening skal jeg gøre opmærksom paa, at jeg allerede for nogen Tid siden i Folketinget har udtalt, at jeg vilde finde det fuldkomment rigtigt, at Jydsk Landhypotekforenings Kasseobligationer igen blev optaget til Notering paa Børsen. Jeg har henledt Opmærksomheden paa, at man vel nu kan sige, at Jydsk Landhypotekforening er et af de bedst konsoliderede Kreditinstitutter, vi overhovedet har her i Landet, og at der derfor ikke er nogen saglig Begrundelse for ikke at lade dens Obligationer notere paa Børsen i Lighed med andre Obligationer.

Til den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti (Lange) vil jeg sige, at jeg selvfølgelig erkender, at det er paa et meget sent Tidspunkt, dette Lovforslag er kommet til Landstinget, og at det ikke paa nogen Maade er ønsket af mig, at Landstinget skulde have saa ringe Tid til Drøftelsen, idet jeg vilde have haft samme personlige Interesse i at drøfte disse Spørgsmaal med Landstinget som med Folketinget. Paa den anden Side synes jeg, jeg er berettiget til at sige, at det ærede Medlem egentlig ikke kan rette Bebrejdelser imod mig personlig i denne Sag, idet Kommissionens Betænkning blev afgivet den 22. Januar, og jeg allerede fremsatte Lovforslagene i Folketinget den 26. Februar. Det kan vel ikke synes urimeligt, at jeg har haft en Maaned til at behandle disse Spørgsmaal, før de blev forelagt. Men det vigtigste er, om vi kan blive enige om, at det er et forsvarligt Arbejde, der er gjort

i Kommissionen, og at det er forsvarlige Lovforslag, der er fremsat her.

Jeg kan ikke godkende Rigtigheden af det ærede Medlems Udtalelse om, at mit Partis Ordfører i Folketinget i 1922 skulde have fremsat en Udtalelse, som særlig opfordrede til større Kreditgivning her i Landet. Det var det tidligere Medlem af det andet høje Ting, nuværende Næstformand i Landsoverskatteraadet Henningsen, der fremsatte den Udtalelse, som det ærede Medlem hentyder til, og der toges deri Sigte paa Belaeningen af Boligbyggeriet. Det fremgaar ogsaa af, at Hr. Henningsen nævnte, at Østifternes Kreditforening er eneherkende, naar Talen er om Udlaan paa Førsteprioritet i Beboelsesejendomme i Østifterne med Undtagelse af Fyn. Jeg skal selvfølgelig ikke komme ind paa Østifternes Kreditforenings Laaneudmaaling de forskellige Steder, men at der foreligger et ganske andet Problem her, end der foreligger, naar man taler om Laaneudmaaling i al Almindelighed, som det ærede Medlem gjorde, og naar Talen er om Laan i Landbrugsejendomme, er ganske givet. Jeg maa i den Henseende sige for mit eget Vedkommende — jeg tror ogsaa at kunne udtale det for mit Partis Vedkommende —, at der vist ikke er nogen, som i højere Grad under de gode Tider advarede Landbruget mod den øgede Gældsstiftelse, der fandt Sted under de opadgaaende Konjunkturer, advarede derimod netop ud fra den Betragtning, at den Dag, da Konjunkturerne svigtede, kom det Tidspunkt, hvor den store Fare opstod for Landbruget.

Det ærede Medlem (Lange) gav i denne Forbindelse Udtryk for den Opfattelse, at det var nu engang Livets Gang, at man optog Laan, stiftede Gæld i de gode Tider, som man maatte betale tilbage i de daarlige, og der er selvfølgelig noget rigtigt heri, men dette Problem kan blot ikke knyttes til Spørgsmaalet om Kreditforeningssystemet eller Kreditsystemet i det hele her i Landet. Det afgørende er her det Landbrugssystem, man arbejder under, idet det er helt sikkert, at det her i Landet raadende Landbrugssystem uvægerlig under opadgaaende Konjunkturer vil føre øget Gældsstiftelse med sig. Det vil det af to Grunde, for det første fordi opadgaaende Konjunkturer for Produkterne fører til opadgaaende Priser paa Ejendomme, det vil sige, at ethvert Ejerskifte giver sig Udslag i, at den nye Ejer skal have større Kapital, altsaa maa laane mere Kapital for at overtage Ejendommen, og for det andet fordi den enkelte Landmand under opadgaaende Konjunkturer ræsonnerer gan-